

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	6Cdo/66/2018
Identifikačné číslo spisu:	5313212901
Dátum vydania rozhodnutia:	26.06.2019
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Machyniak
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2019:5313212901.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne I. A., narodenej XX. XX. XXXX, bývajúcej v A.Á. Z. A., A. Z. A. XXXX, zastúpenej JUDr. Antonom Kupšom, advokátom so sídlom v Čadci, Moyzesova 34, proti žalovaným 1/ Š. A., narodenému XX. XX. XXXX, bývajúcemu v A. Z. A., A. Z. A. XXX, 2/ V. A., narodenej XX. XX. XXXX, bývajúcej v A. Z. A., A.Q. Z. A. XXX, obaja žalovaní zastúpení ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA BEDNAŘOVÁ & HODOŇOVÁ, so sídlom v Žiline, Mariánske námestie 31, o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam, vedenom Okresným súdom Čadca pod sp. zn. 4C/325/2013, o dovolaní žalobkyne proti rozsudku Krajského súdu v Žiline z 13. júna 2017, sp. zn. 11Co/379/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyňa je povinná zaplatiť žalovaným 1/ a 2/ náhradu trov dovolacieho konania, o výške ktorej bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Čadca (ďalej len „súd prvej inštancie“) rozsudkom z 30. júna 2016 sp. zn. 4C/325/2013 žalobu žalobkyne zamietol, uložil jej povinnosť zaplatiť Slovenskej republike na účet súdu prvej inštancie titulom trov preddavkovaných štátom sumu 335,46 eura a rozhodol o trovách konania. Z vykonaného dokazovania mal preukázané, že sporná nehnuteľnosť zastavaná plocha a nádvorie evidovaná v katastri nehnuteľností ako parcela registra C pod číslom 3484/86 (ďalej len „parcela č. 3484/86“) je odčlenená od nehnuteľnosti zastavaná plocha a nádvorie evidovaná v katastri nehnuteľností ako parcela registra C pod číslom 3484/82 na liste vlastníctva č. XXX, katastrálne územie A. Z. A., obec A. Z. A., okres Č.T. (ďalej len „parcela 3484/82“). Vlastnícke právo k parcele č. 3484/86 a parcele č. 3484/82 svedčilo ku dňu 10. decembra 1984 žalovaným a žalobkyňi sa žiadnym spôsobom nepodarilo vyvrátiť záväznosť zápisu vlastníckeho práva žalovaných k dotknutým parcelám. Žalovaní preto ako vlastníci mohli s parcelou č. 3484/86 disponovať a zameniť ju zámennou zmluvou, od ktorej žalobkyňa vyvodzovala nadobudnutie vlastníckeho práva k parcele č. 3484/86. Na platnosť zámennej zmluvy sa ale vyžaduje, aby aj žalobkyňa bola vlastníčkou nehnuteľnosti, ktorú mala podľa svojich tvrdení zameniť s parcelou č. 3484/86. Žalobkyňa však žiadnym spôsobom nepreukázala, že v čase uzavretia zámennej zmluvy, teda k 10. decembru 1984 bola vlastníčkou nehnuteľnosti - parcely registra C evidovanej pod číslom 3484/11,

ktorá predstavovala vstup k rodinnému domu žalovaných, a ktorú mala zameniť s parcelou č. 3484/86. Za daných okolností potom žalobkyňa nemohla zámenou zmluvou získať vlastnícke právo k parcele č. 3484/86. Navyše žalobkyňa nepreukázala ani zámenu ako titul nadobudnutia vlastníckeho práva k parcele č. 3484/86, pretože ňou predložený záznam o záмене z 10. decembra 1984 nebol nikým podpísaný a nedošlo ani k splneniu podmienok uvedených v zázname. Nesúhlasil ani s tvrdením žalobkyne, že došlo k vydržaniu parcely č. 3484/86, pretože neboli splnené zákonné podmienky vydržania. Predovšetkým súd prvej inštancie nemal preukázanú oprávnenosť držby a jej nepretržitosť. Žalobu žalobkyne preto ako nedôvodnú zamietol.

2. Proti predmetnému rozsudku súdu prvej inštancie podala žalobkyňa a žalovaní v časti náhrady trov konania odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Žiline (ďalej len „odvolací súd“) v záhlaví označeným rozsudkom tak, že ho potvrdil a rozhodol o trovách konania. Potvrdenie rozsudku súdu prvej inštancie odôvodnil jeho vecnou správnosťou stotožňujúc sa s odôvodnením odvolaním napadnutého rozhodnutia. Na zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie dodal, že predpokladom vydržania je skutočnosť, že držiteľ je so zreteľom na všetky okolnosti dobromyseľný, že mu vec patrí. V tomto smere ale omyl vychádzajúci z nevedomosti jednoznačne formulovaného ustanovenia zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „Občiansky zákonník“) účinného v čase, kedy sa držiteľ držby ujíma, ospravedliteľný nie je. Ak sa teda žalobkyňa chopila držby parcely č. 3484/86 na základe záznamu o zámennej zmluve, ktorý nebol nikým podpísaný, nemôže byť s ohľadom na všetky okolnosti v dobrej viere, že jej uvedená parcela patrí. Nemožno preto ospravedlniť jej právny omyl, keďže Občiansky zákonník účinný v čase uchopenia sa držby vyžadoval v prípade prevodu nehnuteľnosti uzatvorenie písomnej zmluvy s prejavmi účastníkov na tej istej listine. Rozsudok súdu prvej inštancie v jeho zamietajúcej časti preto potvrdil.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalobkyňa dovolanie. Dovolanie odôvodnila dovolacím dôvodom podľa § 431 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „C. s. p. alebo Civilný sporový poriadok“) tvrdiac, že súd prvej inštancie jej nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces [§ 420 písm. f) C. s. p.]. Porušenie práva na spravodlivý proces videla v nepreskúmateľnosti rozhodnutia odvolacieho súdu. Odvolaciemu súdu vyčítala, že sa nezaoberal k odvolaniu priloženým stanoviskom X. B., ktorý ako člen ľudovej kontroly vykonával záznam z 10. decembra 1984 a potvrdil obsah tohto záznamu. Dovolanie odôvodnila aj nesprávnym právnym posúdením veci, pričom prípustnosť vyvodzovala z § 421 ods. 1 písm. c) C. s. p. Podľa žalobkyne splnila všetky predpoklady vydržania parcely č. 3484/86. Na základe uvedeného žiadala, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) rozsudok odvolacieho súdu zrušil.

4. Žalovaní vo vyjadrení k dovolaniu žalobkyne uviedli, že jej dovolanie nemá oporu v zákone a je nedôvodné. Navrhli ho preto odmietnuť.

5. Najvyšší súd po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.), zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 C. s. p., zaoberal sa bez nariadenia pojednávania jeho prípustnosťou a dospel k záveru, že dovolanie žalobkyne je potrebné ako neprípustné odmietnuť. Dovolací súd na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 C. s. p.) uvádza nasledovné:

6. Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C. s. p.).

7. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v ustanoveniach § 420 a § 421 C. s. p. V preskúmvanej veci žalobkyňa odôvodňovala prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f) C. s. p. a § 421 ods. 1 písm. c) C. s. p.

8. Podľa § 420 písm. f) C. s. p. je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Pod porušením práva na spravodlivý proces je treba rozumieť taký nesprávny postup súdu, ktorý sa prejavuje v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, vymykajúcich sa nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca. Podstatou tohto práva je zabezpečiť fyzickým a právnickým osobám možnosť domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty, ktoré im právny poriadok priznáva. Nesprávnym procesným postupom sa rozumie iba faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu.

V zmysle § 420 písm. f) C. s. p. je teda relevantný taký nesprávny procesný postup, ktorý vylučuje stranu sporu z realizácie jej procesných oprávnení a ktorý marí možnosť jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Pre procesnú stranu z práva na spravodlivý súdny proces nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom (I. ÚS 50/04, II. ÚS 251/03, IV. ÚS 252/04).

9. Pokiaľ žalobkyňa namietala, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené, najvyšší súd predovšetkým pripomína, že právo na určitú kvalitu súdneho konania, ktorej súčasťou je aj právo strany sporu na dostatočné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, je jedným z aspektov práva na spravodlivý proces. Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva totiž aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Povinnosťou všeobecného súdu je uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (napr. III. ÚS 107/07). Odôvodnenie súdneho rozhodnutia v opravnom konaní nemusí odpovedať na každú námietku alebo argument v opravnom prostriedku, ale iba na tie, ktoré majú rozhodujúci význam pre rozhodnutie o odvolaní, zostali sporné alebo sú nevyhnutné na doplnenie dôvodov rozhodnutia, ktoré sa preskúmava v odvolacom konaní (II. ÚS 78/05). Treba zdôrazniť, že len výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje žiadne dôvody alebo neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť a súčasne aj dôvodnosť dovolania podľa § 420 písm. f) C. s. p.

10. Najvyšší súd po preskúmaní veci nezistil, že by v danej veci išlo o takýto extrémny prípad vybočenia z medzi ustanovenia § 393 ods. 2 C. s. p., ktorým by došlo k porušeniu práva žalobcu na spravodlivý proces.

11. Dovoláním napádaný rozsudok totiž uvádza ako vo veci rozhodol súd prvej inštancie, obsah odvolania žalobkyne a vyjadrenia žalovaných, zdôraznenie správnosti rozsudku súdu prvej inštancie a za týmto účelom aj doplnenie ďalších dôvodov. Treba mať na pamäti, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia v takomto prípade postačí, ak odvolací súd v rozsudku iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie a musí byť preto posudzované v kontexte s dôvodmi uvedenými v napadnutom rozsudku súdu prvej inštancie, s ktorým, ako už bolo uvedené, vytvára organickú jednotu. Z odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu, ako aj rozsudku súdu prvej inštancie, nevyplýva jednostrannosť, ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola popretím ich účelu, podstaty a zmyslu. Konajúce súdy dali dostatočnú odpoveď prečo žalobkyňa nemohla nadobudnúť vlastnícke právo k parcele č. 3484/86, a to aj pokiaľ ide o možné nadobudnutie vlastníctva vydržaním. Žalobkyňa preto nedôvodne argumentovala, že rozsudok odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnený; pričom za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) C. s. p. v žiadnom prípade nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv žalobkyne.

12. Pokiaľ žalobkyňa v dovolaní tvrdí, že odvolací súd nevykonal ňou navrhnutý dôkaz, stanovisko X. B., dovolací súd uvádza, že nevykonanie dôkazov nebolo podľa predchádzajúcej úpravy považované za vadu v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) O. s. p. (zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok - ďalej len „O. s. p.“ alebo „Občiansky súdny poriadok“). Strany boli povinné označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, pričom za dôkaz mohli slúžiť všetky prostriedky, ktorými možno zistiť stav veci, najmä výsluch svedkov, znalecký posudok, správy a vyjadrenia orgánov a právnických osôb, listiny, ohliadka a výsluch účastníkov (§ 120 ods. 1 veta prvá a § 125 veta prvá O. s. p.). O tom, ktoré z navrhovaných dôkazov (ale aj tých, ktoré nie sú navrhované) budú vykonané, prípadne akým spôsobom, rozhodoval však súd. Obdobne to platí aj po prijatí novej právnej úpravy civilného sporového konania. Procesné oprávnenie navrhovať dôkazy žalobkyňa v danej veci aj využila, nebolo jej odňaté. Pokiaľ odvolací súd nevykonal všetky žalobkyňou navrhnuté dôkazy, nešlo o postup vylučujúci žalobkyňu z realizácie procesného práva, ktoré jej Civilný sporový poriadok priznáva. Pre úplnosť treba dodať, že listinný

dôkaz - stanovisko X. B. - bol predložený až v odvolacom konaní. Právo tzv. novôt v odvolacom konaní v zmysle § 366 písm. d) C. s. p. je v systéme neúplnej apelácie nastavené reštriktívne ako výnimka z pravidiel. V odvolacom konaní teda spravidla nie sú prípustné tie prostriedky procesného útoku alebo obrany, ktoré neboli procesnou stranou uplatnené pred súdom prvej inštancie. Nemožno preto odvolaciemu súdu vyčítať, že postupoval podľa § 383 C. s. p. a na navrhovanú novotu, bez riadneho splnenia podmienok vyžadovaných § 366 písm. d) C. s. p., neprihliadol.

13. So zreteľom na uvedené možno uzavrieť, že zo strany žalobkyne nebol preukázaný nesprávny procesný postup súdu, ktorým by bola vylúčená z uskutočňovania jej patriacich procesných práv v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) C. s. p. Najvyšší súd preto dovolanie žalobkyne v tejto časti ako procesne neprípustné odmietol (§ 447 písm. c) C. s. p.).

14. Dovolací súd následne pristúpil k preskúmaniu prípustnosti dovolania žalobkyne, pokiaľ uplatnila ako dovolací dôvod nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom (§ 432 ods. 1 C. s. p.).

15. Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci. Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 1 a ods. 2 C. s. p.).

16. Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C. s. p.).

17. Vychádzajúc z citovaných zákonných ustanovení je zřejmé, že na to, aby sa dovolací súd mohol zaoberať dôvodnosťou dovolania, v ktorom sa namieta nesprávne právne posúdenie veci, musí byť splnená jednak podmienka vymedzenia tohto dovolacieho dôvodu spôsobom uvedeným v § 432 C. s. p., a musia byť splnené aj predpoklady prípustnosti dovolania vyplývajúce z ustanovenia § 421 C. s. p.

18. Právnym posúdením veci treba považovať činnosť súdu spočívajúcu v podradení zisteného skutkového stavu príslušnej právnej norme, ktorá vedie súd k záveru o právach a povinnostiach účastníkov právneho vzťahu. Súd pri tejto činnosti rieši právne otázky (questio juris). Ich riešenie predchádza riešenie skutkových otázok (questio facty), teda zistenie skutkového stavu. Právne posúdenie je všeobecne nesprávne, ak sa súd dopustil omylu pri tejto činnosti, t. j. ak posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá alebo správne určenú právnu normu nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval. Nesprávne právne posúdenie veci nemožno preto vymedziť nesprávnym či nedostatočným zistením skutkového stavu. Ani sama polemika s rozhodnutím odvolacieho súdu alebo jednoduché spochybňovanie správnosti rozhodnutia odvolacieho súdu, či kritika jeho prístupu zvoleného pri právnom posudzovaní veci, významovo nezodpovedajú kritériám uvedeným v § 432 ods. 2 C. s. p.

19. V preskúmvanej veci žalobkyňa v dovolaní uviedla, že uplatňuje dovolací dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci v zmysle § 432 ods. 1 C. s. p. V dovolaní sa však vôbec neuvádza právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne a chýba akákoľvek argumentácia spochybňujúca správnosť právneho posúdenia veci, na ktorom odvolací súd založil svoje rozhodnutie. Takémuto vymedzeniu dovolacieho dôvodu rozhodne nezodpovedajú tvrdenia žalobkyne o tom, že splnila všetky predpoklady vydržania parcely č. 3484/86. Dovolanie podané žalobkyňou pre nesprávne právne posúdenie veci preto nezodpovedá požiadavkám z hľadiska vymedzenia dovolacieho dôvodu v zmysle § 432 ods. 1 a ods. 2 C. s. p.

20. Navyše dovolací dôvod spočívajúci v nesprávnom právnom posúdení veci nie je prípustným dovolacím dôvodom bez ďalšieho, ale len ak sú odôvodnené aj predpoklady jeho prípustnosti uvedené v § 421 ods. 1 C. s. p. Povinnosť odôvodniť dovolanie prípustným dovolacím dôvodom v prípade dovolacieho dôvodu, ktorým sa namieta nesprávne právne posúdenie veci spočívajúce v rozdielnej rozhodovacej praxi odvolacieho súdu (§ 421 ods. 1 písm. c) C. s. p.), znamená označiť právnu otázku, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne a tiež rozdielnu rozhodovaciu prax odvolacieho súdu. Vzhľadom na povinné právne zastúpenie v odvolacom konaní a s prihliadnutím na čl. 11 ods. 3 C. s. p., podľa ktorého kto sa v styku so súdom alebo verejne prihlási k určitej profesijnej odbornosti, považuje sa za schopného konať s náležitou znalosťou veci spojenou s touto odbornosťou, je požiadavka na odôvodnenie dovolania týmto spôsobom, t. j. aj konkrétnym označením právnej otázky a rozdielnej

rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, opodstatnená a akceptovateľná. V danom spore žalobkyňa (jej zástupca) v dovolaní neuvádza právnu otázku, ktorá je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne a ani rozhodnutia najvyššieho súdu, ktoré by riešili v dovolaní nastolenú právnu otázku rozdielne. Pokiaľ uviedla v dovolaní rozhodnutie najvyššieho súdu sp. zn. 5 Cdo 30/2010, ale zároveň neoznačila iné rozhodnutie najvyššieho súdu riešiacie ňou nastolenú právnu otázku rozdielne, v podstate svoje tvrdenie o prípustnosti dovolania v zmysle § 421 ods. 1 písm. c) C. s. p. znegovala.

21. Najvyšší súd Slovenskej republiky so zreteľom na vyššie uvedené dôvody, dovolanie žalobkyne v časti nesprávneho právneho posúdenia odmietol podľa § 447 písm. f) C. s. p.

22. O trovách dovolacieho konania rozhodol podľa § 453 ods. 1 C. s. p. v spojení s § 255 ods. 1 C. s. p. tak, že žalovaným úspešným v dovolacom konaní priznal ich plnú náhradu, a to uložením povinnosti žalobkyni zaplatiť im ich náhradu s tým, že o výške náhrady rozhodne súd prvej inštancie samostatným uznesením (§ 262 ods. 1 a 2 C. s. p.).

23. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.